

# Filosofia ja systeemiajattelu

Elämänfilosofia, kokemuksesta oppiminen  
ja systeemiäly

## Luento 1 Äärirajoille

Esa Saarinen

Aalto-yliopisto, Dipoli, sali 1

21.1.2015

# Filosofia ja systeemijattelu (3 op, L, V)

Mat-2.1197/TU-53.1150

Elämänfilosofia, kokemuksesta oppiminen ja systeemiäly

- 21.1. Ääri rajoille
- 28.1. Kohtaaminen Eerikinkadulla
- 4.2. Lady Gaga ja Kill Bill
- 11.2. Luova hulluus
- 25.2. Speksibriljanssi revisited
- 5.3. Me, We
- 18.3. Moninkertainen sinä
- 25.3. The Pink Tuxedo

Kurssi on aiempien luentojen itsenäistä jatkoa. Luentosarjat täydentävät toisiaan ja voidaan suorittaa itsenäisinä osina.

Enunciado com espírito  
alleg

Aug 20 (M. ... ) dedicated to Bush

# Fokuksessa oma ajattelu

A handwritten musical score on aged paper. The score consists of several staves of music, some with notes and some with scribbles. There are various annotations and markings throughout, including dynamic markings like 'pp' and 'ppp', and performance instructions like 'Enunciado com espírito alleg' and 'dedicated to Bush'. The text 'Fokuksessa oma ajattelu' is written in large, bold, red letters across the middle of the page. The right side of the page has some additional notes and markings, including '50', '5', '10', '15', '20', '25', '30', '35', '40', '45', '50', '55', '60', '65', '70', '75', '80', '85', '90', '95', '100'.

# Tavoitteet

1. Vahvistaa kykyämme *jäsentää* omaa elämänfilosofista ajatteluamme.
2. Lisätä kykyämme *kohdata luovasti ja tuloksellisesti* oman elämän tilanteita, kokonaisuuksia, muutoksia, vaihtoehtoja ja valintoja.
3. Toteuttaa *parasta itseämme* ja vahvistaa kykyämme elää ja toimia *omien arvojemme mukaisesti*.



# Tavoitteena ei ole ensisijaisesti tarjota uutta tietoa filosofiasta tai systeemiajattelusta, vaan

1. Ottaa paremmin haltuun jo saavuttamiamme *elämänfilosofisesti merkitseviä* kokemuksia, tietoja, oivalluksia ja työskentelytapoja.
2. Ottaa paremmin haltuun omien voimavarojesi *kokonaisuus*, jonka avulla tuotat elämänfilosofisia oivalluksia ja arvojesi mukaista elämää.
3. Luoda tietoisuuden, intuition ja alitajunnan tasolla toimiva *prosessi*, johon osallistuen ajattelet huhtikuussa enemmän tavalla, millä tarkemmin ajatellen ajattelet.

# Työmenetelmät

1. Henkilökohtainen reflektointi, teemojen simulointi (myös tunnetasolla), vaihtoehtojen tarkastelu, elämänfilosofisten syöttöpallojen alasotot ja synnyttäminen toisille, tietoinen ja alitajuinen prosessointi luennon kuluessa ja sen ulkopuolisten elämäntapahtumien yhteydessä, hyödyntäen myös Youtube-taltiointeja ja muita aineistoja;
2. Ajattelun virta salissa hyödyntäen sen tunnelmaa, kohtaamiset omien kokemustesi, ajatustesi ja toisten osallistujien kanssa Dipoli 1:n ympäristössä;
3. Energiakeskustelut (5-7 min) ennen taukoa;
4. Referaatti 10.2.2015 klo 23.59 mennessä  
<http://www.sal.tkk.fi/Opinnot/Mat-2.1197/K2015/referaattiohje.htm>
5. Räjähdysovoimaiset oppimiskeskustelut 3.3.2015 klo 23.59 mennessä  
<http://www.sal.tkk.fi/Opinnot/Mat-2.1197/K2015/oppimiskeskusteluohje.htm>
6. Pohdintaessee 8.4.2015 klo 23.59 mennessä  
<http://www.sal.tkk.fi/Opinnot/Mat-2.1197/K2015/esseeohje.htm>

Enrico con spirito  
alleg.

Apr 20 (M. ... ) dedicated to Bush

”...ja...”

A handwritten musical score on aged paper. The score consists of several staves of music, some with notes and some with scribbles. There are various annotations and markings throughout, including dynamic markings like 'pp' and 'f', and performance instructions like 'con spirito' and 'alleg.'. The text 'Enrico con spirito alleg.' is written at the top left, and 'Apr 20 (M. ... ) dedicated to Bush' is at the top right. The central text '”...ja...”' is written in a large, dark red font. The bottom of the page shows more musical notation, including a treble clef and some notes.

Enrico con spirito  
alleg.

Apr 20 (M. ... ) dedicated to Bush

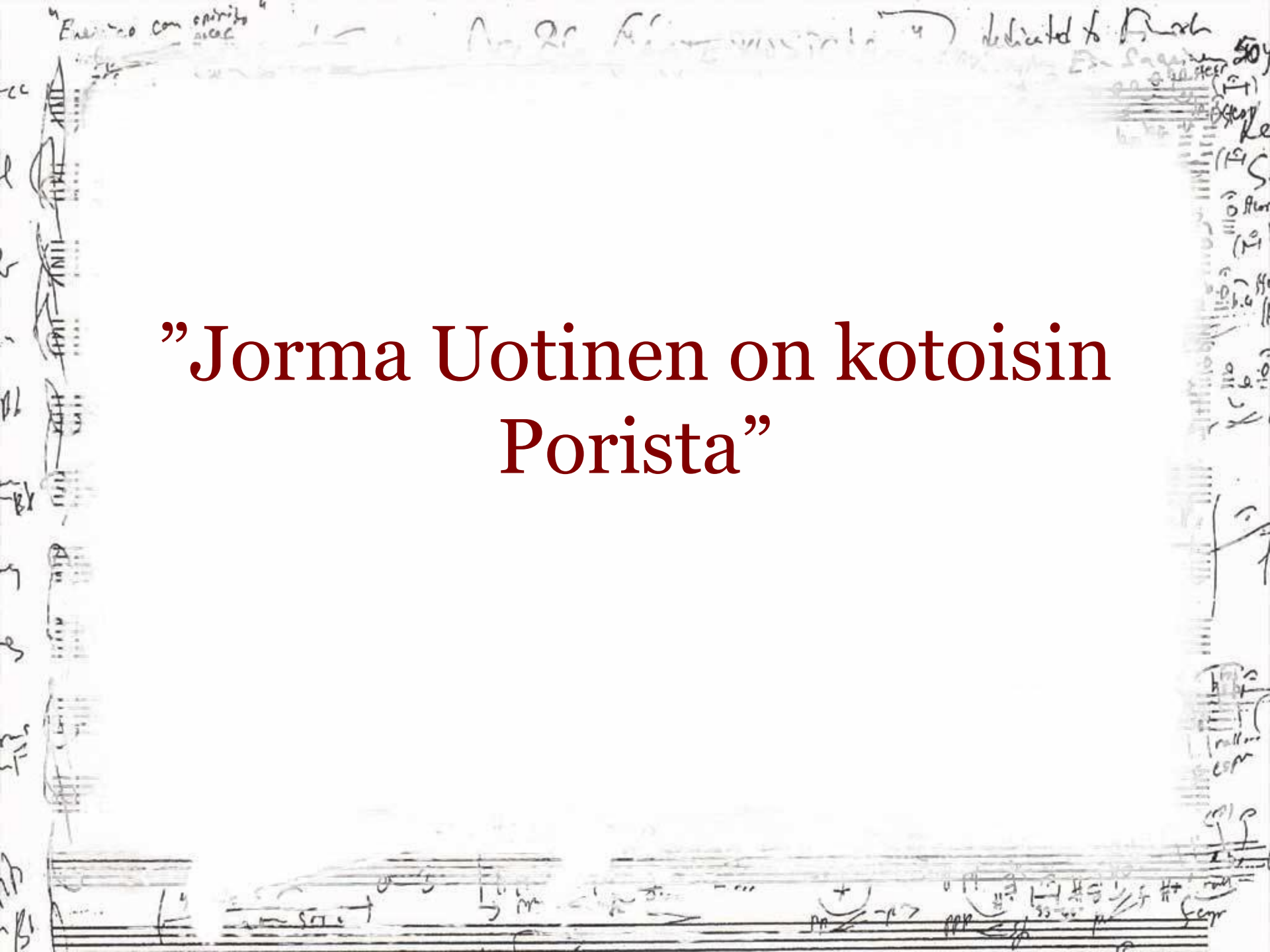
A handwritten musical score on aged paper. The score consists of several staves of music, some with notes and some with scribbles. The text "Enrico con spirito alleg." is written at the top left. At the top right, there is a note "Apr 20 (M. ... ) dedicated to Bush". The word "Ehkä." is written in large, bold, red letters in the center of the page. On the right side, there are various annotations and markings, including "50", "Key", "Ke", "S", "Flu", "b.g", and "ferr". The bottom of the page shows more musical notation with dynamic markings like "pp" and "ferr".

**“Ehkä.”**



Ensemble con spirito  
No. 20 (dedicated to Busch)

# "Jorma Uotinen on kotoisin Porista"



# Ajattelun kolme perusmuotoa

Keith Stanovich: What Intelligence Tests Miss. The Psychology of Rational Thought, 2009

1. Autonominen mieli, joka toimii itsenäisesti, omin luvin ja nopeasti
2. Algoritminen tai laskennallinen mieli, joka prosessoii kaavojen kautta
3. Reflektiivinen mieli, joka pohtii, punnitsee, harkitsee, yhdistää, suhteuttaa, ehdottaa, tarkastelee, irrottelee, väliintulee, säestää, keksii ja voi mullistaa näkökulman

Meissä on enemmän hyvää  
kuin mitä päälle näkyy

Meissä on enemmän hyvää  
kuin mitä päälle näkyy

Nykytilanteesta ei voida  
päättellä, missä kulkevat  
rajojesi ääret



Exercício com espírito  
alcal

Aug 20 (dedicated to Bush)

# Kasvun mindset

The image shows a handwritten musical score on aged paper. The score consists of several staves of music, with some parts written in ink and others in pencil. The notation includes notes, rests, and various musical symbols. There are several annotations and markings throughout the score, including the word 'Exercício' at the top left, 'Aug 20' at the top center, and 'dedicated to Bush' at the top right. The paper shows signs of wear, with some smudges and discoloration. The overall appearance is that of a personal or working manuscript.

# Muumifilosofia

1. Töpöjaloillakin pääsee
2. Vuorille voidaan nousta ja merille matkata, mutta loppujen lopuksi Muumilaakso riittää
3. Sävyt ja ilmapiiri ensin, vasta sitten suoritukset

Enrico con spirito  
Allegro  
No. 20 (Mozart) dedicated to Bach

**Tärkeämpää kuin uusi tieto  
on ajattelun liike**

50  
51  
52  
53  
54  
55  
56  
57  
58  
59  
60  
61  
62  
63  
64  
65  
66  
67  
68  
69  
70  
71  
72  
73  
74  
75  
76  
77  
78  
79  
80  
81  
82  
83  
84  
85  
86  
87  
88  
89  
90  
91  
92  
93  
94  
95  
96  
97  
98  
99  
100

# Kaksi ajattelun järjestelmää

K. Stanovich: What Intelligence Tests Miss, 2009, D. Kahneman: Thinking, Fast and Slow, 2011 (on suom.)

## Systemi 1

- Automaattinen
- Vaivaton ja nopea
- Ei vaadi ponnistelua eikä tahdonalaista prosessia
- Ärsykeperäinen, kokonaisvaltainen
- Yhdistää ajatuksellisen helppouden illuusion totuudesta
- Kehityshistoriallisesti vanha
- Yhtäläisyyksiä muihin eläimiin



# Kaksi ajattelun järjestelmää

K. Stanovich: What Intelligence Tests Miss, 2009, D. Kahneman: Thinking, Fast and Slow, 2011 (on suom.)

## Systeemi 1

- Automaattinen
- Vaivaton ja nopea
- Ei vaadi ponnistelua eikä tahdonalaista prosessia
- Ärsykeperäinen, kokonaisvaltainen
- Yhdistää ajatuksellisen helppouden illuusion totuudesta
- Kehityshistoriallisesti vanha
- Yhtäläisyyksiä muihin eläimiin

## Systeemi 2

- Kontrolloitu ja prosessoiva
- Vaivalloinen ja hidas
- Tahdonalainen, vaatii ponnistelua ja työmuistia
- Etäännyttävä, analyttinen, väliintuleva, ehdottava
- Kykenee muotoilemaan sääntöjä ja vaihtoehtoja
- Kykenee arviointiin ja hypoteettiseen päättelyyn
- Kehityshistoriallisesti nuori
- Ihmiselle erityinen

**Ajattelusi automaatiot  
toimivat hyvin tai loistavasti  
- varsinkin jo hyviksi  
todetetut**

# Kenen ajatuksia ajattelet automaattisesti?

1. Automaatioita ei voida pysäyttää
2. Mieltämme ohjaavat ajatukset eivät välttämättä kestä kriittistä tarkastelua, sovellu käsillä olevaan tilanteeseen tai ole “omiamme”
3. Kiusaus on kuvitella, että ajatukseni sellaisinaan “kuvaavat todellisuutta” (naivi realismi)

# Saatat aliarvioida

1. Mittakaavan, missä Systemisi 1 toimii
2. Tilanteet, joihin Systemisi 1 ei ole varautunut tai joihin nähden se vie vikaan
3. Mahdollisuutesi kehittää omaa Systemiäsi 1
4. Systemisi 2 reflektiivisen komponentin vahvuudet ja heikkoudet
5. Kehityskapasiteettisi



# Rakenteiden siirtyvyyden laki

Pointtina on luoda tilanne, missä  
Systemisi 1 (ei vain Systemisi 2)  
suostuu avautumaan  
vaihtoehtojen mahdollisuudelle

# Ajattelun tunneympäristö

Oman elämänfilosofisen ajattelun  
syöttöpeli

Exercício com espírito  
alleg.

Op. 20 (M. 1-4) dedicated to Busch

# Teemu Sotšissa

A handwritten musical score for a piece titled "Teemu Sotšissa". The score is written on multiple staves. At the top left, there is a tempo marking "Exercício com espírito alleg." and a dedication "Op. 20 (M. 1-4) dedicated to Busch". The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings like "pp" and "f". The handwriting is in black ink on aged paper.

Enrico con spirito  
alleg.

Op. 20 (M. 1-4) dedicated to Busch

# Valinta

A handwritten musical score for a piece titled "Valinta". The score is written on multiple staves. At the top left, there are performance instructions: "Enrico con spirito" and "alleg.". At the top right, it says "Op. 20 (M. 1-4) dedicated to Busch". The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. On the right side, there are some additional handwritten notes and markings, including "50", "Key", "S", "Flor", "b.6", and "ferr". The bottom of the page shows some more musical notation and a signature or initials.